

Aan: De leden van de gemeenteraad van Amsterdam
Datum: 11 april 2022
Portefeuille(s): Ruimtelijke Ordening, Monumenten
Portefeuillehouder(s): Marieke van Doorninck, Touria Meliani
Behandeld door: Ruimte en Duurzaamheid/Monumenten en Archeologie
Onderwerp: Drie nieuwe beschermde gezichten

Geachte leden van de gemeenteraad,

Op 28 januari 2019 hebben de erfgoedverenigingen Heemschut, Cuypersgenootschap en Amstelodamum een verzoek gedaan om de gebieden die worden aangeduid als Oud Zuid¹, Betondorp en de Admiralenbuurt tot gemeentelijk beschermd gezicht aan te wijzen. Dit vanwege de grote architectuurhistorische, cultuurhistorische en stedenbouwkundige waarden. De gebieden weerspiegelen de groei van de stad vanaf het eind van de 19de eeuw tot en met het eerste kwart van de vorige eeuw in al zijn facetten. Zowel de stedenbouwkundige opzet, als de bebouwing en de groenaanleg zijn nog goed herkenbaar en kenmerkend voor deze periode van de stadsgeschiedenis.

Zoals aangekondigd tijdens de commissievergadering KDD 7 oktober 2021, stellen wij u ervan in kennis dat het college op 8 maart heeft besloten tot het starten van de procedure voor het aanwijzen van drie beschermde gezichten. De waarden die beschreven worden in de waardestellingen van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, de adviezen van de betrokken stadsdelen en de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit, onderbouwen dit besluit. Dit is in lijn met de opdracht die het college heeft vastgesteld in de *bestuursopdracht Erfgoed in een dynamische stad*.

In gebieden die de status hebben van beschermd stadsgezicht, blijven vernieuwingen van woningen en woningbouw mogelijk. Het zal ook geen belemmering zijn voor de noodzakelijke verduurzaming in deze buurten. De bescherming van een stadsgezicht gaat over het ruimtelijke karakter van het gebied, zoals groen- en waterstructuren, stratenpatronen, de straatgevels en de bij elkaar horende bouwvolumes. Bij veranderingen in het gebied mag het bijzondere ruimtelijke karakter niet worden aangetast. Er gelden nu al in deze drie gebieden regels dat er niet zonder vergunning gesloopt kan worden.

¹ Het gebied beslaat de deelgebieden Overtoom/Vondelbuurt, dat het gebied ten noorden van het Vondelpark omvat, met inbegrip van de Overtoom. Daarnaast het gebied Vondelpark-/Concertgebouw-/Museumpleinbuurt, waarin begrepen het Willemspark en Duivelseiland. Tot slot de Pijp en de Amsteloevers.

De drie gebieden zijn ieder op hun eigen manier van architectuurhistorische, cultuurhistorische en stedenbouwkundige waarde. De delen van Oud Zuid zijn kenmerkend voor Nederlandse stedenbouw tussen 1860 en 1910, met gevarieerde bebouwing zowel voor de 'gegoede burgerij' als voor middenstanders en arbeiders. De bebouwing in Oud Zuid is van hoge kwaliteit en relatief goed bewaard gebleven. De Admiralenbuurt in stadsdeel West is een voorbeeld van een volkswijk uit de jaren '20 van de vorige eeuw, waarbij voor het wegenpatroon de oude slotenverkaveling is aangehouden. De ruimtelijke structuur en de oorspronkelijke bebouwing is zeer goed bewaard gebleven. Betondorp is een uniek voorbeeld van een Nederlands tuindorp, met experimentele bouw, gekenmerkt door het gebruik van het toen moderne en relatief goedkope beton. Hierdoor konden in korte tijd veel nieuwe woningen worden gebouwd.

Met het starten van de procedure worden de belanghebbenden in de gelegenheid gesteld om hun zienswijze te uiten over dit voornemen. Op basis van de voornoemde adviezen en de zienswijzen zal het college de raad adviseren tot het al dan niet aanwijzen van deze gezichten. Wij betrekken daarbij het gegeven dat we als stad verschillende ambities hebben zoals op het gebied van duurzaamheid en woningbouw. Ook onderzoeken we hoe mogelijke verhoging van regeldruk en kosten vermeden kunnen worden.

Rond de zomer verwachten wij de raad hierover verder te informeren.

Met vriendelijke groet,

Namens het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Amsterdam,

Touria Meliani
Wethouder Monumenten